Dosarul nr. 2i-130-2/22

H O T Ă R Î R E

În numele legii

14 iulie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău, sediul Central
În componența:
Președintele ședinţei, judecătorul Ceban Alexandru
Grefier Griniuc Dorina

examinând în ședință publică în cadrul procesului de insolvabilitate a SA „Covis”, cererea de chemarea în judecată înaintată de administratorul insolvabilității SA „Covis”, Bulgaru Igor împotriva pârâtului lui Jenenco Ghennadi privind declararea nulității contractului de creditare f/nr din ***** și a tranzacției de prevenire a unui proces civil f/nr din.*****încheiate între SA „Covis” și Jenenco Ghennadi,

c o n s t a t ă:

Circumstanțele cauzei și obiectul acțiunii

1. La 4 aprilie 2023, administratorul insolvabilității SA „Covis”, Bulgaru Igor, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Jenenco Ghennadi, solicitând declararea nulității contractului de creditare fără număr din ***** și a tranzacției de prevenire a unui proces civil fără număr din *****, încheiate între societate și pârât. Prin încheierea din 5 aprilie 2023, cererea a fost primită spre examinare în cadrul procesului de insolvabilitate.
2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 25 mai 2022, a fost intentat procesul de insolvabilitate față de SA „Covis”, a fost ridicat dreptul organelor de conducere de a administra societatea și a fost desemnat administratorul insolvabilității Botnari Andrei. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2022, dosarul nr. 2ai-263/22, hotărârea a fost casată în partea desemnării administratorului, în această funcție fiind desemnat Bulgaru Igor.
3. Cererea introductivă a creditorului Senchakovych Oleh a fost înaintată la 18 martie 2022, iar cererea introductivă a debitorului la 21 martie 2022. Tranzacția din ***** se situează în perioada de doi ani anterioară ambelor cereri introductive. Contractul din ***** este anterior acestei perioade, astfel încât cele două acte necesită o examinare distinctă.
4. Contractul din ***** îl indică pe Jenenco Ghennadi atât în calitate de persoană fizică ce acordă finanțarea, cât și în calitate de director general care reprezintă SA „Covis”. Înscrisul este semnat de aceeași persoană pentru ambele părți. Finanțarea este destinată necesităților de producție ale societății, cuantumul urmând a fi determinat în funcție de aceste necesități. Pct.***** prevede o dobândă anuală de 20%, iar pct. *****prevede restituirea în zece zile de la prima cerere. Contractul cuprinde, de asemenea, clauze privind restituirea în numerar, executarea în rate și prelungirea raportului contractual până la rambursare.
5. Prin tranzacția din *****, semnată de Jenenco Ghennadi în nume propriu și, concomitent, în numele SA „Covis”, societatea recunoaște o datorie totală de 2 250 399 lei, raportată la contractul din *****. Suma este compusă din 523 078 lei datorie de bază și 1 727 321 lei,

denumiți în tranzacție „penalitate”. Plata a fost eșalonată: 250 399 lei până la sfârșitul anului 2021, câte 1 000 000 lei până la sfârșitul anilor 2022 și 2023. Neachitarea unei rate atrage exigibilitatea întregului sold.

6. Tranzacția cuprinde declarații privind caracterul voluntar al încheierii sale, neafectarea drepturilor terților și autoritatea prevăzută de art. 1920 din Codul civil. *****se referă la o tranzacție din 31 decembrie 2019, pe care actul din 2021 o substituie, stipulând reactivarea acesteia în cazul anulării noului act. Tranzacția din 31 decembrie 2019 nu constituie obiectul prezentei acțiuni și nu a fost prezentată ca înscris în materialul probator examinat.

7. Calculul anexat pentru anii 2001–2021 este semnat de Jenenco Ghennadi în calitate de director al societății. Acesta indică o bază de calcul variabilă și aplicarea cotei anuale de 20%, ajungând la 523 078 lei principal și 1 727 321 lei accesorii. Totalul aritmetic de 2 250 399 lei corespunde celui din tranzacție.

8. În cadrul procesului de insolvabilitate, Jenenco Ghennadi a solicitat validarea sumei de 523 078 lei la rangul V și a sumei de 1 727 321 lei la rangul VI, invocând contractul și tranzacția. Materialele examinate cuprind cererea de validare, fără un act judecătoresc definitiv prin care această creanță să fi fost validată. Decizia Curții de Apel din 15 noiembrie 2022 privește desemnarea administratorului insolvabilității.

9. Extrasul din registrul de stat din 10 septembrie 2021 îl indică pe Jenenco Ghennadi drept administrator al societății. Înscrisurile privind acționarii indică deținerea de către acesta a 7 000 de acțiuni, reprezentând 70% din capitalul social, iar de către Senceacovici (Petrea) Natalia a 3 000 de acțiuni, reprezentând 30%. Statutul reglementează competența organelor societății, aprobarea operațiunilor de proporții și procedura tranzacțiilor cu conflict de interese. Nu a fost prezentată o hotărâre distinctă a organului competent care să aprobe operațiunile concrete în condițiile unui asemenea conflict.

10. Administratorul insolvabilității a susținut că actele au fost încheiate în interesul personal al pârâtului, care a semnat pentru ambele părți și deținea controlul majoritar al societății. A invocat lipsa aprobărilor corporative, caracterul de proporții al angajamentelor, insuficiența documentelor justificative ale finanțării și efectul datoriei recunoscute asupra posibilității de satisfacere a celorlalți creditori. În drept, a invocat art. 104 alin. (1) lit. a), b) și c) din Legea insolvabilității, regulile nulității din Codul civil și dispozițiile Legii privind societățile pe acțiuni, făcând referire și la regimul actelor cu persoane afiliate.

11. Reclamantul a arătat că a identificat temeiurile contestării după desemnarea sa prin decizia din 15 noiembrie 2022, la primirea și analiza cererii de validare și a înscrisurilor anexate acesteia. A solicitat înlăturarea ambelor acte ca suport al creanței pretinse de pârât, fără a formula un capăt distinct de cerere privind restituirea unei sume executate în baza lor sau declararea nulității tranzacției din 31 decembrie 2019.

12. La 14 iulie 2025 a fost transmis un înscris intitulat „Referință”, semnat electronic de avocatul Patrașanu Radu Ștefan, care a declarat că acționează în interesele lui Jenenco Ghennadi. În înscris s-a susținut că nu sunt probate intenția de prejudiciere și afectarea concretă a creditorilor, că participarea concursuală nu echivalează cu prejudicierea și că reclamantul nu a determinat masa debitoare și efectul actelor asupra distribuirii. S-a invocat, de asemenea, că pârâtul era administrator și acționar cu 70%, că semnarea actelor exprima consimțământul societății și că libertatea contractuală permite asumarea obligațiilor. Redarea acestor susțineri

nu modifică statutul procedural al înscrisului, asupra căruia instanța s-a pronunțat la ședința din 14 iulie 2025.

13. Potrivit procesului-verbal al ședinței din 7 iulie 2025, administratorul insolvabilității Bulgaru Igor s-a prezentat și a susținut acțiunea. Pârâtul nu s-a prezentat. A fost examinată cererea avocatului Patrașanu Radu Ștefan privind amânarea, motivată prin participarea la o acțiune procesuală la Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. În cerere era indicată cunoașterea ședinței din prezenta cauză. Instanța a respins cererea pentru motivele consemnate în procesul-verbal, inclusiv neprezentarea mandatului avocatului în original, a cercetat înscrisurile și a ascultat susținerile reclamantului.

14. La 14 iulie 2025, înaintea pronunțării, au fost prezentate cererea de reluare a examinării și înscrisul intitulat „Referință". Instanța a verificat reprezentarea și a reținut lipsa mandatului care să ateste împuternicirea avocatului, fără a atribui acestor înscrisuri calitatea de acte procesuale valabil îndeplinite în numele pârâtului. Potrivit art. 80 alin. (7) CPC, în redacția aplicabilă, *„Împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă prin mandat."* Semnătura electronică identifică autorul înscrisului, dar nu dovedește, prin ea însăși, împuternicirea de reprezentare a unei alte persoane în cauza concretă.

15. Cererea de reluare a examinării a invocat absența avocatului și necesitatea participării apărării, fără a individualiza fapte noi privind încheierea ori executarea actelor contestate. Statutul acestei cereri a fost apreciat prin încheierea protocolară din 14 iulie 2025. Soluționarea fondului nu se poate întemeia pe o recunoaștere tacită dedusă din neprezentarea pârâtului. Reclamantului îi revine sarcina probei, cu excepțiile expres prevăzute de lege.

Aprecierea instanței

16. Potrivit art. 118 alin. (1) CPC, *„Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel."* Regula se aplică împreună cu art. 130 CPC, care impune aprecierea probelor atât individual, cât și în legătura lor reciprocă. Prezumțiile legale produc efecte numai asupra faptelor și în condițiile pentru care au fost instituite; ele nu conferă tuturor susținerilor unei părți o valoare probatorie prestabilită.

17. Obiectul judecății îl constituie cele două acte individualizate în cerere. Instanța stabilește normele aplicabile faptelor invocate, fără a modifica pretențiile ori a introduce alte fapte generatoare. Semnarea pentru ambele părți, calitatea de administrator, participația în capitalul social și lipsa unei aprobări distincte au fost invocate în acțiune.

18. Decizia Curții Supreme de Justiție din 7 august 2019, dosarul nr. 2rac-256/19, evidențiază limitele calificării juridice prin raportare la obiectul litigiului și la contradictorialitate. Existența faptelor referitoare la afiliere în cerere nu înlocuiește verificarea posibilității părților de a se pronunța asupra prezumției din art. 105 alin. (3) al Legii insolvabilității. Aplicarea acestei prezumții influențează sarcina probei și trebuie delimitată de simpla identificare a normei de drept pertinente.

19. Contractul din 2001 conține o dobândă și clauze privind exigibilitatea; prin urmare, nulitatea sa nu poate fi justificată prin pretinsa absență a acestor elemente. Nici lipsa unei sume globale fixe, într-un acord care organizează finanțări succesive, și nici lipsa ștampilei nu sunt reținute ca temeiuri autonome de nulitate. Problema determinantă privește exercitarea puterii de reprezentare în folos personal, potrivit legii în vigoare la încheierea actului.

20. Informația bancară din 1 decembrie 2021 indică solduri și măsuri de indisponibilizare asupra unor conturi, inclusiv sechestre din anii 2020–2021. Ea nu constituie un extras al tuturor operațiunilor din perioada 2001–2021 și nu exclude remiterea de numerar. În consecință, soldurile zero nu demonstrează singure inexistența finanțării. Tot astfel, balanța de verificare pentru anul 2020 cuprinde poziții de împrumuturi fără a individualiza complet creditorul fiecărei poziții; ea nu dovedește că societatea nu ar fi înregistrat niciun împrumut.

21. Afirmația privind o fișă analitică a contului *****și atribuirea finanțării altei persoane nu poate substitui prezentarea și examinarea acelui înscris. Instanța nu întemeiază soluția pe presupunerea că toate mijloacele financiare ar fi provenit de la un alt creditor. Nici raportul dintre accesorii și principal, luat izolat, nu demonstrează fictivitatea creanței, întrucât calculul este raportat la o perioadă îndelungată. Discrepanța dintre denumirea „penalitate” din tranzacție și calculul dobânzii anuale impune justificarea juridică a accesoriilor, dar nu permite calificarea automată a înscrisurilor drept false.

22. Condițiile de validitate ale contractului din ***** se verifică potrivit Codului civil din 1964 și Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, în redacția de la data încheierii sale. Normele actuale ale art. 327, 328 și 334 din Codul civil nu pot fi aplicate retroactiv pentru a stabili natura nulității sau imprescriptibilitatea acțiunii privind acest contract. Regula neretroactivității impune separarea condițiilor inițiale de validitate de efectele situațiilor juridice care au continuat sub legea ulterioară.

23. Contractul din 2001 nu poate fi anulat în temeiul perioadei suspecte de doi ani prevăzute de art. 104–105 din Legea insolvabilității. Actul din 2021 nu mută data încheierii contractului inițial și nu îl introduce retroactiv în această perioadă. Această limită nu împiedică examinarea nulității contractului în temeiul dreptului comun, întrucât reclamantul a cerut expres înlăturarea lui și a invocat faptele referitoare la semnarea de către aceeași persoană și la nerespectarea regulilor de reprezentare și aprobare corporativă.

24. Art. 30 din Codul civil din 1964 prevedea că persoana juridică dobândește drepturi civile și își asumă obligații prin organele sale, care acționează în limitele drepturilor conferite prin lege sau statut. Calitatea de director general îi permitea lui Jenenco Ghennadi să angajeze societatea în limitele acestei competențe; ea nu îl excepta de la interdicțiile legale privind exercitarea reprezentării în interes propriu. Patrimoniul societății rămânea distinct de patrimoniul conducătorului și al acționarilor săi.

25. Art. 64 din același cod reglementa reprezentarea întemeiată pe procură, lege sau act administrativ și interzicea reprezentantului să încheie convenții cu sine însuși: *„Reprezentantul nu poate să încheie convenţii în numele reprezentantului nici cu el personal, nici cu o altă persoană, al cărei reprezentant este tot el.”* Interdicția privește tocmai concentrarea în aceeași persoană a exprimării intereselor juridice opuse. Ea este incidentă și atunci când reprezentarea societății este exercitată prin organul său de conducere, deoarece art. 30 condiționează efectul actelor organului de respectarea limitelor legale ale competenței.

26. Jenenco Ghennadi a semnat contractul în nume propriu, ca finanțator, și în numele societății, ca director general, acceptând pentru aceasta condițiile propriului său drept de creanță. Aceste condiții includ dobânda de 20%, restituirea la prima cerere și posibilitatea stingerii prin bunuri imobile. Dubla calitate și cele două semnături rezultă din contract. Problema de

validitate privește modalitatea în care a fost angajat patrimoniul societății, prin raportare la interdicția legală a autocontractării.

27. Potrivit art. 50 din Codul civil din 1964, *„Este nulă convenţia care nu corespunde prevederilor legii, inclusiv convenţia care lezează drepturile personale sau patrimoniale ale minorilor."* Coroborarea acestei norme cu interdicția din art. 64 conduce la nevalabilitatea contractului încheiat cu sine însuși, în lipsa exprimării unei voințe societare distincte și valabile în condițiile legii. Soluția nu este dedusă din simpla existență a unui interes economic al directorului, ci din încălcarea unei interdicții aplicabile modalității în care acesta a angajat societatea.

28. În redacția aplicabilă în septembrie 2001, art. 85 și 86 din Legea nr. 1134/1997 reglementau tranzacțiile cu conflict de interese și aprobarea lor de către organele competente, inclusiv votul acționarilor neinteresați. Art. 86 alin. (8) prevedea: *„Tranzacţiile cu conflict de interese sînt valabile pentru persoanele cu care au fost încheiate, dacă aceste tranzacţii nu au fost declarate nevalabile în alte temeiuri."* Prin urmare, lipsa aprobării corporative, luată separat, nu poate fi transformată într-o sancțiune automată contrară acestui text. În prezenta cauză, temeiul distinct îl constituie autocontractarea interzisă de art. 64, sancționată prin art. 50 din cod.

29. Rezerva din art. 86 alin. (8) păstrează controlul în baza altor temeiuri de nevalabilitate și nu autorizează conducătorul să încheie orice act cu sine însuși. Pârâtul, parte personală la convenție și autor al ambelor semnături, cunoștea nemijlocit această situație. Nu este incidentă protecția unui cocontractant străin de organizarea societății, care ar fi putut presupune că interesele acesteia au fost exprimate de un organ independent.

30. Art. 65 din Codul civil din 1964 prevede: *„Încuviinţarea ulterioară a convenţiei de către reprezentat face ca ea să fie valabilă din momentul încheierii ei."* Verificarea unei asemenea încuviințări nu se reduce la existența unei hotărâri scrise; sunt relevante și actele concludente prin care reprezentatul ar fi asumat operațiunea. Nu a fost însă prezentată o hotărâre a organului competent ori un comportament concludent, distinct de manifestările de voință ale lui Jenenco Ghennadi, care să ateste asumarea în cunoștință de cauză a operațiunii în condițiile conflictului. Calculul întocmit de acesta și reiterarea datoriei într-un act semnat tot de el pentru ambele părți nu dovedesc, prin ele însele, o încuviințare independentă. Participația de 70% nu înlocuiește regulile corporative incidente.

31. Nici referirea actului din 2021 la tranzacția din 31 decembrie 2019 nu demonstrează o asemenea aprobare. În lipsa înscrisului și a unei hotărâri a organului societar competent, instanța nu poate prezuma nici conținutul, nici autorii ori valabilitatea unei confirmări. Contractul din 2001 este, așadar, nevalabil pentru încălcarea interdicției legale a autocontractării, fără ca această concluzie să presupună constatarea inexistenței oricărei remiteri materiale de bani.

32. Vechimea contractului impune o examinare distinctă a prescripției. Art. 74 din Codul civil din 1964 prevedea termenul general de trei ani, iar art. 78 reglementa aplicarea prescripției de către instanță independent de declarația părților. Prin urmare, nu este suficientă invocarea art. 328 din Codul civil actual sau a lipsei unei excepții a pârâtului pentru a considera acțiunea imprescriptibilă. Schimbarea administratorului insolvabilității nu naște, de asemenea, un nou termen pentru societate prin simpla schimbare a persoanei care o reprezintă.

33. În decizia din 27 februarie 2019, dosarul nr. 2rac-15/19, privind raporturile dintre „Art-Vest” SA și BC „Mobiasbanca–Groupe Société Générale” SA, Curtea Supremă de Justiție a examinat prescripția unor cereri de nulitate referitoare la convenții din anul 2001 potrivit termenului de trei ani al legii vechi. Instanța ține seama de această abordare și nu deduce imprescriptibilitatea din legislația ulterioară. Cauza de față se deosebește însă prin existența unui raport de administrare între societate și persoana împotriva căreia este îndreptată acțiunea, raport care impune verificarea unei cauze legale de suspendare.

34. Chiar calculat de la *****, termenul de trei ani nu era împlinit la 12 iunie 2003, data intrării în vigoare a Codului civil nr. 1107/2002. Art. 4 din Legea nr. 1125/2002, în redacția inițială aplicabilă, prevedea: *„Soluţionarea situaţiilor juridice în curs de realizare la data intrării în vigoare a Codului civil al Republicii Moldova se va efectua în conformitate cu articolul 6 al acestuia.”* Art. 6 alin. (2) reglementa aplicarea legii noi situațiilor juridice în curs de realizare. O eventuală suspendare aplicabilă perioadei ulterioare nu modifică retroactiv condițiile de validitate și nu poate reînvia o prescripție deja împlinită.

35. Art. 276 din Codul civil, în redacția anterioară datei de 1 martie 2019, prevedea: *„Prescripţia nu începe să curgă iar cea începută se suspendă între persoana care, în temeiul legii, al unei hotărîri judecătoreşti sau al unui act juridic, administrează bunurile unei alte persoane şi cel ale căror bunuri sînt astfel administrate, cît timp administrarea nu a încetat şi socotelile nu au fost date şi aprobate.”* În privința acestui contract, argumentul de suspendare presupune încadrarea raportului concret în noțiunea de administrare din norma veche. Acțiunea urmărește controlul unui angajament contractual pe care administratorul l-a încheiat cu sine însuși, nu repararea unui prejudiciu printr-o acțiune generală de răspundere a administratorului. Această particularitate susține examinarea distinctă a aplicabilității textului, fără a considera suficientă simpla calitate de organ al societății.

36. Contractul din 2001 îl indică pe pârât drept director general; extrasul din 10 septembrie 2021, tranzacția din octombrie 2021 și actele privind cererea introductivă din martie 2022 îl indică drept administrator statutar. Calculul pentru anii 2001–2021 este semnat tot de acesta în calitate de director. Aceste înscrisuri atestă calitatea la datele respective, dar nu țin locul unui istoric complet al administrării. Aplicarea suspendării pentru întregul interval presupune verificarea continuității efective a raportului și a eventualei încetări, însoțite de darea și aprobarea socotelilor; lipsa unei mențiuni despre o întrerupere nu dovedește, singură, inexistența acesteia.

37. Pentru perioada ulterioară datei de 1 martie 2019, art. 400 din Codul civil prevede suspendarea prescripției în cazul administrării bunurilor altei persoane și aplicarea acestei reguli acțiunii persoanei juridice față de administratorul său. Norma poate guverna prospectiv raportul concret dacă administrarea continua, iar prescripția nu se împlinise la acea dată. Ea nu rezolvă însă, prin ea însăși, problema suspendării pentru intervalul 2003–2019. Incidența vechiului art. 276 trebuie stabilită prin interpretarea autonomă a acelei norme, fără a-i atribui retroactiv completarea din 2019.

38. Prin hotărârea din 25 mai 2022 a fost ridicat dreptul organelor statutare de a administra societatea. Dacă se confirmă aplicabilitatea și continuitatea suspendării până la această dată, fără a o prelungi pentru lipsa dării ori aprobării socotelilor, până la sesizarea din 4 aprilie 2023 au trecut mai puțin de unsprezece luni. La 12 iunie 2003 rămânea neconsumată o parte

a termenului de trei ani mai mare de un an, care nu s-ar fi putut împlini în acest interval. Concluzia neprescrierii depinde, așadar, de cele două premise analizate: incidența art. 276 asupra raportului concret și continuitatea cauzei de suspendare, iar in aceasta ordine de idei, instanța ajunge la concluzia că dreptul la acțiune sub aspectul analizat, nu este prescris.

39. Tranzacția din ***** constituie un act juridic distinct de contractul inițial, prin care societatea recunoaște cuantumul total al datoriei, acceptă un calendar de plăți și o clauză de exigibilitate anticipată. Fiind încheiată în cele douăsprezece luni anterioare cererilor introductive din martie 2022, aceasta intră în perioada de doi ani prevăzută de art. 104 și 105 din Legea insolvabilității nr. 149/2012. Examinarea sa în regimul special nu depinde de calificarea separată a contractului din 2001.

40. Art. 105 alin. (1) din Legea insolvabilității permite anularea actelor încheiate de debitor, în dauna intereselor creditorilor, în ultimii doi ani precedenți cererii introductive, cu persoanele enumerate de normă. Lit. c) include actele încheiate *„cu o persoană care se încadrează în prevederile art. 247 alin. (1)”*, iar art. 247 alin. (1) îi enumeră, între alții, pe *„administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive”*. Potrivit art. 105 alin. (3), *„Actele juridice menționate la alin. (1) sunt prezumate, până la proba contrară, a fi în dauna intereselor creditorilor.”* Prezumția nu înlocuiește dovada actului, a perioadei și a calității persoanei cu care acesta a fost încheiat.

41. Calitatea lui Jenenco Ghennadi de administrator statutar la încheierea tranzacției rezultă din extrasul din 10 septembrie 2021 și din actul semnat la *****. Această calitate este suficientă pentru încadrarea prevăzută de art. 105 alin. (1) lit. c), raportat la art. 247 alin. (1), independent de ponderea acțiunilor deținute. Înscrisurile privind participația de 70% sunt relevante suplimentar pentru legătura dintre părți; soluția nu depinde de o inferență retrospectivă privind structura exactă a acționariatului. Regimul special permite proba contrară, astfel încât funcția de administrator nu face actul nevalabil automat.

42. Art. 105 alin. (2) din Legea insolvabilității prevede: *„Persoana îndreptățită poate invoca anulabilitatea actului juridic pentru temeiurile prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la data în care a aflat sau trebuia să afle despre temeiul anulabilității, dar nu mai târziu de 12 luni de la intentarea procedurii de insolvabilitate.”* Cererea din 4 aprilie 2023 a fost depusă înainte de 25 mai 2023, în limita obiectivă de douăsprezece luni. Desemnarea unui alt administrator la 15 noiembrie 2022 nu a deplasat această limită și nu a deschis automat un nou termen subiectiv, concluzionând, acțiunea a fost depusă în termen.

43. Cu privire la termenul de șase luni, reclamantul a indicat că a primit și analizat înscrisurile după desemnarea sa la 15 noiembrie 2022. Între această dată și sesizarea instanței nu au trecut șase luni. Aceste repere nu stabilesc însă, singure, momentul cunoașterii efective ori imputabile administratorului precedent, Botnari Andrei. Pentru cererea de validare din 21 iulie 2022 sunt relevante comunicarea sa, accesul la anexele justificative și operațiunile de verificare a creanței. Simpla înlocuire a administratorului nu poate neutraliza o cunoaștere anterioară relevantă potrivit legii.

44. În consecință, respectarea limitei obiective de douăsprezece luni se verifică separat de termenul subiectiv. Acesta din urmă se raportează la cunoașterea ori posibilitatea rezonabilă de cunoaștere a faptelor constitutive ale temeiului de anulare de către persoana îndreptățită. Stabilirea datei nu poate fi înlocuită nici cu data existenței materiale a înscrisului, nici cu data

numirii noului administrator. Sunt necesare reperele concrete ale comunicării și examinării documentelor, inclusiv pentru perioada în care atribuțiile erau exercitate de Botnari Andrei.

45. Cu referire la, efectul prejudiciabil al tranzacției și conflictul de interese, instanța reține că prin tranzacție, Jenenco Ghennadi a recunoscut în numele societății propria creanță de 2 250 399 lei, a acceptat pentru debitor cuantumul accesoriilor și a stabilit un mecanism de exigibilitate anticipată. Interesul său de creditor în consolidarea creanței este distinct de interesul societății în verificarea existenței și întinderii pasivului. Pentru ceilalți creditori, recunoașterea poate produce consecințe prin participarea unei asemenea creanțe la procedura concursuală.

46. Prejudicierea relevantă pentru art. 105 nu presupune obligatoriu o plată deja executată. Consolidarea unui pasiv în folosul persoanei afiliate este aptă să afecteze posibilitatea de satisfacere a creditorilor atunci când recunoașterea este folosită pentru a opune masei debitoare întreaga sumă și pentru a limita verificarea temeiului ei. În cauză, această aptitudine este concretizată prin cererea pârâtului de validare a principalului și a accesoriilor tocmai în baza celor două acte. Instanța nu constată că suma a fost deja distribuită ori că tranzacția ar fi dobândit, fără o procedură legală, caracter executoriu.

47. Susținerea că acționarul majoritar nu ar avea interes să își prejudicieze societatea nu răstoarnă prezumția. Drepturile personale ale unui creditor asupra a 2 250 399 lei nu se confundă cu interesul său de acționar asupra rezultatului rezidual al lichidării. Participația de 70% nu îi atribuie proprietatea asupra bunurilor societății și nu îl scutește de obligația de a proteja interesul acesteia. Tocmai posibilitatea folosirii controlului societar în interesul unui cocontractant afiliat explică regimul special al art. 105.

48. Nici principiul distribuirii concursuale nu exclude, prin el însuși, dauna. Acesta reglementează participarea creanțelor admisibile și nu legitimează orice angajament recunoscut anterior de administrator în propriul folos. Introducerea unei creanțe insuficient justificate în pasiv poate reduce satisfacerea altor creditori, în limitele rangurilor legale și ale masei disponibile. Pentru aplicarea prezumției din art. 105 nu este necesară stabilirea anticipată a cuantumului final al tuturor distribuirilor. În același timp, instanța nu presupune că sumele de rang V și VI se distribuie identic sau că simpla lor declarare echivalează cu admiterea în tabel.

49. Nu rezultă o verificare a recunoașterii de datorie de către un organ societar lipsit de interes personal în operațiune. Calculul principalului și al accesoriilor provine tot de la Jenenco Ghennadi, semnatarul tranzacției pentru ambele părți. Nu au fost prezentate documentele primare care să permită corelarea integrală a finanțărilor cu soldul recunoscut ori o aprobare distinctă, în cunoștință de cauză, a operațiunii. În aceste condiții, coerența aritmetică a calculului și recunoașterea provenită de la aceeași persoană nu răstoarnă prezumția legală de prejudiciere.

50. Lipsa documentelor primare nu este folosită pentru a declara, printr-o prezumție judiciară absolută, că nicio sumă nu a fost remisă. Ea arată că înscrisurile invocate nu sunt suficiente pentru a răsturna prezumția legală de prejudiciere a actului încheiat cu persoana afiliată. Sarcina inițială a reclamantului rămâne îndeplinită prin dovedirea tranzacției, a perioadei și a afilierii; cerința probei contrare rezultă din art. 105 alin. (3), dar nu din absența pârâtului de la ședință.

51. Informația bancară privind măsurile de indisponibilizare din anii 2020–2021 și deschiderea ulterioară a insolvabilității situează operațiunea într-un context de dificultăți patrimoniale și de interese concurente ale creditorilor. Aceste elemente se apreciază împreună cu autocontractarea și cu folosirea actului pentru declararea creanței. Ele nu justifică însumarea mecanică a tuturor sechestrelor, prezumarea valorii finale a masei ori constatarea, fără o analiză financiară distinctă, a datei exacte a instalării insolvabilității.

52. Regimul corporativ se verifică separat de afilierea prevăzută de Legea insolvabilității. Art. 84 alin. (1) din Legea nr. 1134/1997, în redacția aplicabilă în octombrie 2021, condiționa calificarea tranzacției cu conflict de interese și de depășirea pragului de 1% din valoarea activelor, potrivit ultimelor situații financiare. Pentru operațiunile supuse aprobării adunării generale, art. 85 alin. (9) prevedea: *„Hotărîrea adunării generale a acţionarilor privind încheierea tranzacţiilor cu conflict de interese, în conformitate cu prezenta lege sau cu statutul societăţii, se adoptă cu majoritatea voturilor din numărul total de voturi ale persoanelor care nu sînt interesate în încheierea acestor tranzacţii."* Participația majoritară a beneficiarului nu substituie acest control. Pragul corporativ nu constituie însă o condiție suplimentară pentru aplicarea art. 105 din Legea insolvabilității.

53. Nu a fost prezentată hotărârea organului competent de aprobare a operațiunii concrete. Semnătura administratorului și ștampila de pe tranzacție nu țin locul unei hotărâri distincte, atunci când legea o cere. Incidența și competența aprobării corporative presupun însă verificarea condițiilor valorice aplicabile. În lipsa acestei verificări, absența hotărârii nu este reținută ca temei autonom de nulitate. Art. 85, în redacția pertinentă, nu prevedea o asemenea sancțiune automată; conflictul dintre interesul personal al semnatarului și cel al societății rămâne relevant în analiza concretă a actului potrivit art. 105.

54. Balanța de verificare pentru anul 2020 nu este substituită ultimelor situații financiare cerute de lege pentru calcularea pragurilor tranzacțiilor de proporții. Totalul soldurilor sale nu poate fi echivalat automat cu valoarea activelor relevantă pentru aceste praguri. Datele anului 2020 nu pot stabili, în orice caz, proporția unui contract încheiat în anul 2001. Prin urmare, soluția nu depinde de calificarea ambelor acte ca tranzacții de proporții pe baza aceleiași valori contabile.

55. Prudența privind pragul contabil nu înlătură conflictul concret: pârâtul era simultan persoana care recunoștea datoria pentru debitor și creditorul beneficiar al acesteia. Regimul reprezentării din Codul civil modernizat, inclusiv cel al actului cu sine însuși, nu poate fi redus la o nulitate absolută automată, independentă de condițiile sale proprii. Pentru tranzacția din 2021, temeiul determinant al desființării îl constituie regimul special al art. 105 din Legea insolvabilității, ale cărui condiții și termene au fost examinate separat.

56. Art. 104 alin. (1) lit. a) cere dovedirea intenției de a împiedica, întârzia ori complica stingerea creanțelor și a afectării drepturilor creditorilor. Afilierea nu înlocuiește automat proba acestei intenții. De asemenea, eșalonarea la plată reprezintă concesia declarată a creditorului în tranzacție; recunoașterea unei datorii pretins anterioare nu poate fi comparată pur și simplu cu o contraprestație de valoare zero. În lipsa verificării integrale a finanțărilor și a contraprestațiilor, lit. b) și c) nu sunt reținute ca temeiuri autonome, suplimentare, de gratuitate ori disproporție vădită.

57. Aceste limite nu determină respingerea capătului de cerere privind tranzacția, deoarece temeiurile de anulare nu trebuie să fie întrunite toate simultan. Art. 105 instituie pentru actul încheiat cu persoana afiliată un regim propriu, întemeiat pe condițiile obiective dovedite și pe prezumția relativă care nu a fost răsturnată. Admiterea pretenției în baza acestui regim nu presupune o constatare de fraudă penală și nici declararea ca fictivă a oricărei finanțări pretinse de pârât.

58. Practica judiciară privind art. 104–105 impune examinarea operațiunii concrete, a legăturii dintre părți și a consecințelor patrimoniale, astfel cum rezultă, între altele, din deciziile Curții Supreme de Justiție din 6 septembrie 2017, dosarul nr. 2ri-204/17, și din 28 februarie 2018, dosarul nr. 2ri-62/18. Instanța reține această cerință de analiză individuală, fără a prelua automat redacțiile legale sau perioadele suspecte aplicabile altor cauze. În speță, efectul recunoașterii, dubla reprezentare, folosirea actului în validare și lipsa probelor contrare au fost examinate distinct.

59. Autoritatea tranzacției între părți, prevăzută de art. 1920 alin. (1) din Codul civil, nu exclude controlul valabilității sale. Art. 1921 alin. (1) permite declararea nulității pentru temeiurile generale și atacarea pe cale revocatorie. Declarația contractuală privind neafectarea drepturilor terților nu este suficientă pentru a răsturna prezumția din art. 105 alin. (3) al Legii insolvabilității; în acest scop sunt relevante împrejurările și efectele operațiunii concrete.

60. În materialele examinate nu se află un act judecătoresc definitiv care să fi soluționat valabilitatea celor două acte contestate și să împiedice prezenta examinare. Tranzacția extrajudiciară și cererea de validare întemeiată pe ea nu pot fi tratate, prin ele însele, drept o hotărâre judecătorească definitivă asupra creanței.

61. Nulitatea contractului inițial este concordantă și cu regula art. 1922 alin. (1) din Codul civil privind tranzacția întemeiată pe un titlu nul, în lipsa acoperirii exprese a nulității în condițiile legii. Tranzacția din 2021 trimite la contractul din 2001 și recunoaște datoria ca derivând din acesta; nu identifică și nu soluționează expres încălcarea regulilor autocontractării. Totuși, anularea tranzacției nu este întemeiată exclusiv pe această legătură, ci și pe regimul autonom al art. 105, analizat anterior.

62. Clauza referitoare la reactivarea actului din 31 decembrie 2019 nu poate împiedica examinarea și anularea actului din 2021. Părțile nu pot condiționa exercitarea controlului legal de menținerea unui alt act neexaminat. Prezenta hotărâre nu declară însă nulă tranzacția din 2019 și nu stabilește, în absența ei și a unei cereri corespunzătoare, dacă și în ce întindere aceasta poate produce efecte. Orice pretenție întemeiată pe un alt titlu rămâne supusă verificării sale proprii, potrivit normelor procedurii de insolvabilitate.

63. Soluția privește integral actele deduse judecății, fără a dispune restituirea unor prestații neindividualizate și fără a stabili inexistența oricărei eventuale creanțe rezultate din remiterea efectivă a banilor pe un alt temei valabil. Pentru contractul din 2001, încălcarea interdicției de autocontractare afectează formarea întregului angajament. Pentru tranzacția din 2021, recunoașterea, cuantumul și eșalonarea alcătuiesc aceeași operațiune în folosul persoanei afiliate; nu a fost demonstrată o parte autonomă care să poată fi menținută separat de operațiunea prejudiciabilă. Se justifică, în consecință, admiterea integrală a cererii astfel cum a fost formulată.

64. Cu referire la taxa de stata, instanța reține că cererea a fost introdusă la 4 aprilie 2023, când obligația de plată a taxei de stat era reglementată de Legea nr. 1216/1992. Legea nr. 213/2023, intrată ulterior în vigoare, nu este folosită pentru a recalcula retroactiv taxa datorată la sesizare. Pentru persoana juridică aflată în insolvabilitate, art. 86 alin. (2) CPC reglementează amânarea plății; aceasta nu echivalează cu o scutire definitivă și nu împiedică încasarea taxei de la partea care pierde procesul, potrivit art. 98 CPC.

65. Acțiunea produce un efect patrimonial determinabil: înlăturarea suportului contractual al datoriei de 2 250 399 lei opuse patrimoniului societății. Nu se urmărește doar constatarea abstractă a unui fapt fără efect economic. Caracterul patrimonial al cererilor privind nulitatea unor acte, atunci când acestea produc efecte evaluabile în bani, este reflectat și în încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 iunie 2025, dosarul nr. 2r-224/25. Cele două acte privesc aceeași datorie, astfel încât valoarea economică nu este dublată prin însumarea artificială a contractului cu tranzacția.

66. Potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1216/1992, taxa aplicabilă cererii patrimoniale a persoanei juridice se calcula în proporție de 3% din valoarea acțiunii, în limita plafonului de 50 000 lei. Pentru 2 250 399 lei, cota procentuală reprezintă 67 511,97 lei, astfel încât taxa datorată este plafonată la 50 000 lei. Calitatea pârâtului de persoană fizică nu schimbă plafonul obligației aferente cererii formulate de persoana juridică; încasarea de la partea adversă privește taxa astfel determinată, a cărei plată fusese amânată.

67. Întrucât acțiunea se admite integral, taxa de 50 000 lei se încasează de la Jenenco Ghennadi în beneficiul statului, conform art. 98 CPC. Soluția corespunde și explicațiilor privind recuperarea taxei în cazul admiterii acțiunilor persoanelor juridice insolvabile, cuprinse în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 25 din 28 iunie 2004, cu modificările ulterioare.

68. În conformitate cu art. 104 al Legii insolvabilității, art. 238-241 CPC, instanţa de insolvabilitate,

h o t ă r ă ș t e:

Se admite integral chemarea în judecată înaintată de administratorul insolvabilității SA „Covis”, Bulgaru Igor împotriva pârâtului lui Jenenco Ghennadi privind declararea nulității contractului de creditare f/nr din ***** și a tranzacției de prevenire a unui proces civil f/nr din.*****încheiate între SA „Covis” și Jenenco Ghennadi.

Se declară nul contractului de creditare f/nr din ***** și a tranzacției de prevenire a unui proces civil f/nr din.*****încheiate între SA „Covis” și Jenenco Ghennadi.

Se încasează de la Jenenco Ghennadi (IDNP:*****) în beneficiul statului suma de 50 000 (cinci zeci de mii) lei cu titlu de taxă de stat.

Hotărîrea este definitivă şi executorie din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 15 zile.

Președintele ședinței, judecătorul Ceban Alexandru